

„СОЮЗ“ ПАРОВНА ЧАСОПИСЬ виходить що тижня в четвер.	
РЕДАКЦІЯ: 166 East 4th Street, New York.	
ПЕРЕДПЛАТА:	
На цілий рік	\$1.50
На пів року	.75
Поодинокі число	3ц.

СОЮЗ

Часопись для руского народа в Америці.

„СОЮЗ“ Published Every Thursday by „SWOBODA“ PUBLISHING COMPANY. 166 East 4th Street, New York.	
One year \$1.50	
Six months75	
Single copy 3c	

Entered as second-class matter August 14, 1908 at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

№ 9. Нью-Йорк. Н. Й., Четвер 4 марца 1909.

New York, N. Y., Thursday, March 4, 1909. Vol II.

Новинки.

— Бувають на світі люди, що дадуться купити. В Сан Франціско жие богатий старик, який має двох „приятелів“ І Денбі та Й. О'Ліна з жінкою. Старик захорував а приятелі знаючи про його \$100.000, упоїли його горівкою та підсунули п'яному до підпису документ, яким той віддав їм цілий свій маєток. Вони знали, що як старий протверезиться то документ по п'яному підписаний відкличе. Однак приятелі умовилися з лікарем, аби той по смерті старця посвідчив, що він умер від алкоголю. Старому до обіду приготували тритину. Лікареви за ту шутку обідали \$30.000. Лікар назначив тайний мітинг для уложення програми, після якої старик мав бути стронений, тай не забув завізвати двох детективів на місце чорної ради і сховав їх за фіранки. Коли чорна рада скінчила ся як слід, детективи вискочили з-за заслони кинулись на „приятелів“ старця і загнали до Іванової хати.

Лікар хоч бідний не дався намовити продати совісти за 30.000 дол.

— Маєток цісаря Франца Йосифа. Австрійський цісар належить як відомо до найбогатших людей на світі. Одна віденська часопись обчислює земельні маєтки цісарського дому на 149.037 гектарів, себто коло триста тисяч моргів. Всі добра ділять ся на 14 „доміній“, що є розкинені по всій державі.

Завідує ними одна головна управа у Відні. Управних піль є 86 тисяч моргів, сіножатий 20 тисяч моргів, садів і городів тисяч моргів, пасовищ 18 тисяч моргів, винниць 150 моргів, високих гір 6 тисяч 600 моргів, рік, ставів і озер 6 тисяч 300 моргів, будівельних площ 600 моргів, ліса 160 тисяч моргів. Господарка на тих посілостях дуже добра, постугова і приносить величезні доходи. Головно управляють цукрові бураки і картоплі. Вони на місці перерабляють ся, на що треба. І так у цісарських маєтках є дві цукроварні, 111 горапель, що виробляють річно 15 мільонів літрів алкоголю, а крім того багато цеглолень і млинів. Ліси поділені на 36 ревірів, є се переважно старі ліси, що мають по 80 до 100 років. Богато там усякої звірини. В однім лише році убито: 1729 оленів, 246 гірських диків, кіз, 680 серн, 15228 заяців, 4523 криликів, 167 глушців, 4806 бажантів, 14925 куропатв, 4686 качок і 36 бекасів. Як бачимо є з чого жити,

На російській Україні виходили в минулім році: щоденна часопись „Рада“ в Києві, тижневики „Рідний

Край“ і „Слово“ в Києві, „Молода Україна“ як місячний додаток для дівчорі до (Рідного Краю), місячник „Літературно-науковий Вістник“, місяч. „Українське Бжільництво“ в Києві і двотижневник „Світова Зірниця“ в Могилеві под. — Замість місячника „Україна“ який був продовженням „Кіевської Старини“ виходять „Записки укр. наук. Товариства“ в Києві. Отсе й уся українська преса — замічує київська „Рада“. Число її органів не велике, але зважаючи на її скрутні обставини, в яких взагалі перебуває тепер преса в Росії, добрим знаком являє ся самий факт, що наші часописи перебували 2908 рік і перейшли до нового року, не втративши нікого зі своєї сім'ї. — Українські статі, оповідання і замітки містили також російські видання: „Земська Газета“ в Києві, „Газета Гадячського Земства“, „Подолія“, „Хлібороб“ і часом деякі інші російські часописи на Україні.

Усіх українських періодичних видань в Європі і Америці нарахувало „Рада“ 39.

— Судьба Мирослава Сичинського. Лікарі психіатри мали узнати Мирослава Сичинського за цілком умово здорового. Розправа відбуде ся в марті і потребає два дні, бо буде переслухана велике число свідків. Сичинський займаєть ся тепер читанем англійських книжок і перепикуєть ся часто зі своїми рідними, та зі своїм оборонцем тов. д-ром Старосольським.

— Будівничі машин в західній Канаді, котрі працюють в Canadian Northern Railway Co. прилучились до американської коїї „федераций праці“. З сего сподівають ся, що скоро мусить прийти до загального страйку робітників залізничних в західній Канаді, бо й наставники тої компанії організують ся також.

— Одна жінка в Колумбусі, О. зажадала розводу від свого чоловіка через те, що недавно вже десятій раз залетів бузюк до її сипальні. Всі діточки живуть а она не хоче вже бузюків. Суд узяв дивив бажане невісти і біднягу мужа, що домагав ся від жінки ще більшої сім'ї, розлучив з нею. Се перша подібна справа перед висшим судом в Сполучених Державах.

— Сьміяв ся пан Тіздель в Неварку зі сну своєї жінки. Йї сніло ся сеї ночі що днесє її муж майстер упаде з руптованя. Він сьміяв ся зі сну жінки і пійшов до роботи. За кілька годин закликали її до шпиталю де лежав її муж з поломаними ребрами. Він унав з руптованя.

Добрий жінці і присниться ся лихо для її мужа.

— Папський мільон, а гріш вдовині. Позаяк деякі італійські вільнодумці, казали, що на петерпівших через землетресене папа дав дуже мало відносно до свого величезного маєтку, проголосив Пій Х, що дасть мільон лір (корон). Припустім що дасть і порівнаймо той дар з його майном. Папа є нині власником Ватикану, костела сьв. Петра і безчисленних інших дібр; папський капітал числиться на два тисячі сто двацять мільонів корон, не числячи 10 мільонів спадку по Льву ХІІІ, стало річного доходу має 120 мільонів, що робить 10 мільонів місячно; далі насчислими мільони, які безнастанно плявуть як Петрів гріш, далі доходи з заводів сьв. Антона Падуанського, доходи з монастирів, зиски з „чудесних“ місць і т. д. Папа дав отже своїм вірним за помогу, яка виносить суму його доходу за три і пів дня. Коли би чоловік, який потребує до життя кожний цент, дав одного цента, то дав би більше від папи; йому приходять лекше мільони, як біднякові сотик. Добре Христос казав: Гріш вдовині більше варта, як золота монета богача.

— Часописі з Білграду доносять, що правительство сербске мобілізує войско без перестанку. До тепер змобілізовано дві дивізії. Мимо pozorного спокою, який затримують правлячі круги, з Белграду вислало правительство в сю неділю 600 людей резерви, в понеділок 2 тисячі, ві второк 3 тисячі людей до центрального пункту залізничного в Нішу.

— В полудневім Тиролю, в місцевості Ляварони засипала лявина (звії снігу і леда) шість офіцерів і 25 цісарських стрільців. З Інсбруку виїхала експедиція жовнірів на пошукування засиплених і здаєть ся тяжким трудом прийде ся їм та робота, бо купи снігу лежать в тій околиці.

— Нещасна любов.

Г. Мілер залюбив ся в пани Вель по самі уха. Пання кидала зором еще на одного панича. Мілер був заздрісний і не знав що його любовча гадає. Запитав її чи любить його чи того другого. Пання сказала, що того ліпше любить, котрий витягне льос з її іменем. Мілер не хотів згодити ся на те предложение, витягнув револьвер змірив до пани і сказав: стріляю! Пання уважала все те за жарт і сказала: стріляю! Кулька загрязла в її ребрі а любовник утік. В шпиталі уратували пання, а коли привели до неї любовника, она зірвала ся з постелі і кинулась Мілерови на шию і обоє гірко плакали, а суд увільнив Мілера, уважаючи вистріл за випадок.

— Привезли експресом до Нью-Йорку опакowanych двох таракавців (люті гадюки). На стації здавалось гадюки поздыхали і управитель звіринного парку відбравши їх кинув де будь на стації. Гадюки відогріли ся і віджили; почали скоро уганяти по стації і таракати. Настав страх між людьми. Поліція не дурна була „арештувати“ гадюк, лише сьміла колійова служба з'умила половити гади в сітки.

— В Петербургу помершими днями барон Гінцбург. Він був президентом центрального комітету жидівського колонізаційного товариства. Барон Гінцбург займав за дія свого маєтку таке становище в Росії, як Ротшильд в Німеччині або Австрії.

Барон Урі Гінцбург, дідо помершого, набув великий маєток торгівлею збіжжя в Одесі і своїми спекуляціями купецкими в Петербургу.

— Як звісно в Почаєві, до котрого галицькі кацапи возили недавно сто кількадесят руских селян в Галичину, щобі скріпити в них почуване єдності з Москвою, знаходиться головний центр чорносотенної агітації, з котрого по цілій полудневій Росії розходять ся видавництва і прокламації, що накликають систематично до різні Жидів „інородців“ інтелігенції. До чого посувають ся чернечі автори тих видань, можна зміркувати з отсих „десятьох законів“ які недавно подали „Почаєвськія Известія“ поручувані горячо єпископом Митрофаном, вірним до читання: 1) Одного маєш лише російського царя і не будеш мати інших царів, крім царя самодержця і православного. 2) не роби собі влади з Жидів, Поляків та інших чужинців, не корися перед ними і не служи їм. 3) шануй російське ім'я і не понижай його на дармо і шири його славу по цілм світі. 4) Памятай на російський нарід, уживай всяких способів, щоб його осьвятити і заспокоїти його потреби, та аж тоді погадай про „інородців“. 5) Шануй і скріпляй підстави, на котрих стоїть російська держава а буде тобі добре і будеш довго жити. 6) Не позволяй мордувати вірних, підданих царя. 7) Не позволяй православним чужоложити або заклачати подружжя з „моченими і немоченими“ (т. зн. хрещеними і нехрещеними) Жидами. 8) Не позволяй, щобі бюрократичне правительство окрадало російський скарб зтяганем заграничних позичок і видаванем грошей на дурниці. 9) Не пожадай заграничних конституцій, не впроваджуй у себе масонсько-жидівських релігій, ані парламенту, ані всего того, що найгіршого мають твої сусіди.

— Національно релігійна ворожнеча в Холмщині. Від часу заведення толеранційного указу в Холмщині дуже заострили ся національно релігійні відносини між католицьким а православним населенем. Антагонізми дійшли так далеко, що католики і православні часто зводять між собою кроваві бійки, які опісля є предметом карно-судових процесів. Цікавий примір ворожнечі подає київський український тижневник „Слово“: Вертав ся один Русин з Замістя до Тарнограду; ніч захопила його в дорозі коло села, де живуть тільки Поляки (зн. католики). Заходить в одну, другу хату тай просить ся переночувати, однак кожний виганяв його, кажучи, що Русина до себе не приймає. Надумав ся наш Русин перекинути ся на „Поляка“ і заходить до хати. Витається вже по польски („Niech będzie pochwalony“); його добре зустрівають і просять вечеряти. Була як раз п'ятниця. Подають на біду їду з молоком і тут на біду Русин забув ся, тай відмовляється від вечері, „бо піст“ — „А, то ви схізматики“ — почали кричати на його — „нема тут для вас місця“ — і викинули в темну ніч бідолаху. Таких прикладів безліч можна розказати. Тяжко і сумно дивити ся, — замічає „Слово“ — як рідні брати ворогують поміж собою. Біда з бідом. Сьміють ся з тої сварки ті, кому добре живеть ся. Чи не час було б кинути сю ворожнечу, тай захити лагідно, рука об руку, тай стати гуртом до боротьби за свої спільні інтереси?

Ось як задивляє ся українська часопись „Слово“ на релігійну ворожнечу поміж Русинами а Поляками в Росії. А що ж би сказала та сама часопись, колиб побачила релігійну ворожнечу не поміж Русинами а Поляками, але таки поміж самими своїми братами з одної країни, та ще і на чужій землі. „Патріоти“ так штучно впровадили роздор між нереселенців, почерпнувши їх так, що коли прийде ся кому шукати за хлібом на новім плеїзі, то він замість з порадою спіткне ся з питанем „чи він „радикал“ (католик) чи „твердий“ (московофил).

— Дневника в Мадриті пише, що під Креспо, парох в однім селі в провінції Сорія, в бестіянський спосіб зарізав ножем дві свої сестри в віці 10 і 12 років. Арештований признав ся, що мав намір замордувати ще й решту рідні, а також матір і сестру, щобі остатись одиноким дідоном родинного майна, а пізнійше оженив ся з жінкою, з якою від довгого часу утримував любовні зносини.

— Американська воєнна фльота, котра виїхала на вандрівку в округ сьвіта, повернула вже до порту Норфольк, Ва. тамтого тижня. Товари народи зібрали ся на побережжя вітаючи моряків. Присутний був також президент Рузвельт.

— Доскучуючі болі і за давніми хвороби. Як тяжко їх зносити. Що за добродійство, если можна як найскорше їх злегчити. Жадне средство для терплячих не є так позиточним, як в цілм світі знаний „Anker Pain Expeller“ бо проти ревматизму, гістцю, невралгії і подібних слабостей нема нічого лутшого. Тільки 25 і 50 центів.

УВАГА!!!

Ті, що хочуть учитись по англійськи, нехай купять собі:

Учебник англійської мови з граматики і словарики: руско-англійським і англійсько-руським. \$1.50

Ті, що любять много листів писати, нехай купують: Домашній писар з рускими і англійськими вірціями у всяких случаях життя, тільки. 50 цтс. 5 штук тільки \$ 2.00 Календар „Просьвіти“ .50 цтс. Устав богослужень .15 „

Адресуйте так:

Ruska Knyharnia

435 Selkirk Ave. WINNIPEG, Man. Canada.

Вже вийшов з друку

Збірник

Радикальних і Січових пісень.

Ціна одного примірника 15 центів. За 1 долар висилаємо 8 примірників. Адресувати так:

J. Sluzar,

435 East 6th St., New York.

Г. Пельцова

Дипломована краса акушерка, уділяє помочи у всіх жіночих хворобах, котрі входять в обсяг положництва.

166 E. 3 Str. New York.

НА ПРОДАЖ зелений фелон з епітрахилем і наручницями.

55 лавів довгий і 55 цалів широкий \$32.00

Пишіть на адресу:

„Sojuz“,

166 E. 4th St., New-York.

РЕДАКЦІЯ „СОЮЗА“

пошукує людей, котрі занялиб ся збиранем передплати і оголошень до нашої часописі.

Близькі інформації подаємо листовно.

Назвиска уповажнених агентів будуть оголошені друком.

Дрібні оголошення:

як пошукування знайомих, а оголошення балів, представлень і т. п., друкуємо в „Союзі“ по ціні 25 цент. за один раз. Гроші треба посылати наперед.

"SOJUZ" (Union)RUTHENIAN WEEKLY PAPER
Published Every Thursdayby the
"SOJUZ" PUBLISHING COMPANY,
166 East 4th Street, New York.Subscription per year . . . \$1.50
" " " six months75
Advertising Rates Furnished on Application.**«СОЮЗ»**часопис для руского народа в Америці
виходить кожного тижня в четверРІЧНА ПЕРЕДПЛАТА ВИНОСИТЬ:
в Спол. Державах \$1.50
до Канади 2.00
до Європи 2.00Безіменних дописей не
приймаємо.Редакция принимает всякі авертаж-
менти, по уміркованій ціні; о більшій
інформації пишуть до Редакції.ГРОШІ можна посилати в
регістрованим листі, або че-
рез експрес, або на Money
Order. Монеї ордер, т. е.
карточку, котру дає почтар,
або експрес. агент, треба в
листі нам писати, бо без тої
карточки не дістанемо гро-
шей.Гроші треба посилати на
висше поданий адрес.Відвічальний редактор: **Осип Косовий****Яка неомилність й святість
такі-ж і їх плоди.**Студія оперта на жерелах правди.
Подане В. Кузіл.

(Дальше.)

Святі, ангели і Діва Марія.

Християнство перед Кон-
стантином і після него, се
дві відрубні форми нашої
релігії, хоч на однаковій ос-
нові. Перше, пам'ятне на
принципі моралі свого осно-
вателя — Христа, з усьмем
боронило чистоту науки і
життя так доволу, доки хри-
стіянство не остало релігій-
ною державною, римської імпе-
рії. Оно покляло собі за за-
дачу, сотворити одну гро-
маду, поклонятися одному
Богови і стремитися до осяг-
нення вічного щастя. Христия-
не того часу, уважали схо-
дини за ніщо інше, як за
нагоду, де напам'ятали один
другого, кріпились на душі,
і в довірю зглядом Бога, ви-
ганяли грішників з поміж
себе. Вибірало одного з по-
між себе, що найбільше ви-
значався чеснотою життя і
розумінням релігії, щоб про-
водив над збором і сего на-
зивали єпископом або прес-
битером. Кожного місяця
веський віруючий приносив
що міг зі свого майна, на од-
ержане єпископа чи прес-
битера. Гріхом було сплюю
збирати гроші. Далекі від
п'ятики та гулятики, ра-
дість їх — се опіка над бід-
ними, над їх дітьми, сирота-
ми, старцями, що віддали
вік свій на службу вірним,
помагали тим, що утратили
мастак в нещасті, і тим що
попали в тюрму за визнане
вірн в одного Бога. У них
все було спільне — крім жі-
нок. Ціхого їх життя — не-
винність, справедливість,
уміркованість і чистість.

З сего бачимо, яке було
християнство тогди, як оно
терпіло переслідування і бо-
ролось за своє існування. Те-
пер погляньмо, що вийшло
з него, коли захопило у свої
руки імператорську владу.
Іа велика різниця стала
між християнством за часів
переслідування і християн-
ством під протекторатом ці-
сарів.

Дві причини довели до
злуки християнства з релі-
гією поганською: 1. Політи-
чні потреби Константина;
2. Політика, яка ялась по-
слугувати нова релігія для
свого розширення.

Партия християнська бу-
ла доволі сильна і змогла да-
ти голову імперії, не чулась
однаковою на стільки силь-
ною, щоб вийти побідносно-
ю в борбі з поганством. То-
му кінець боротьби між ни-
ми був такий, що принципи
обох злялись разом. Конста-
нтин своїми ділами показу-
вав, що він ніколи не нале-
жав пристрасно до одної з
тих партій. Через те він з
одного боку будував церкви
а з другого обновляв поган-
ські святині, з одного боку
слухав духовних християн-
ських, з другого радився по-
ганських ворожбитів, казав
охреститися, а заравом ви-
бив монету, де він сам на-
званий Богом. Цісар сей, що
був зовсім світовиком без
якого небудь релігійного
переконання, безперечно у-
важав за найлучше для себе
самого, для держави і для
воюючих партій, помагати
з усіх сил їх спільці або злу-
ці. Навіть щирі християне
не опирались сему а дума-
ли, що нова наука розши-
рить ся найкраще через
сполуку зі старими погань-
ськими переданнями, та в той
спосіб християнська правда
поборе і викине нечистоту.

Дорогу до сеї злуки прила-
дила Олена, мати цісаря, за
підмогою двірських дам. На
єї радість найдено в печері
коло Єрусалима хрест Спа-
сителя, хрести обох розбі-
йників, напись на хресті тай-
цвяхи від розп'яття. Все те
лежало там закопане поверх
три століття. Щоб справдити
їх тотожність, пущено в
світ ману — себто чудо, я-
ким доказувалося силу хре-
ста. От тут починає ся спра-
вдіше монехвалство, вер-
нулася забобонність давних
часів, якою нишавсь так до-
вог поганський світ. Від се-
го часу віра християнська
стала що раз більше модно-
ю і більше фальшованою, о-
на зливалася поволи з гре-
кою мітологією. З грецкою
Олімпу перетворено христи-
янське небо, лише божества
поназивано инакше. Сильні-
щі провінції добивались,
щоб прийнято їх давніші по-
няття релігійні. Вечері любо-
ви („a love feast" Agape, —
в такій формі обходжено тай-
ну Вечеру), перемінено в
поганські жертвні бенкети,
замість ідолам, кланяли ся
образам та фігурам мучени-
ків. Зачато знова в християн-
ських зборах перепрошувати
тіни умерших вином і
цирами. святкувати поган-
ські свята і їх звичаї, Мала
різниця була між одними а
другими, хіба що сходили
ся окремо. Пригляньмо ся
дальше до якої западні ду-
хового припущення давала
нарешіті отся політика пога-
нення. Принято поганські
звичаї, заведено пишні об-
ряди, пишну одіж, мітри ті-
яри, воскові свічки, урочи-
сті процесії, посьвячення,
золоту і срібну судину. З
римської „літує" головної
відзнаки поганських воро-
житів, зроблено жезло. Став-
лено церкви над могилами
мучеників і посьвячувано їх

після обрядів, установлених
римськими понтифіками (ней-
висші поганські „архієреї").
Празники і поминки муче-
ників множили ся з безчис-
ленними обманчивими від-
криттями їх мощів. Піст став
ся могучим способом виган-
ня чорта і перепрошувати
Бога. Ходили на відпуст в
Палестину і до гробів муче-
ників. Приносили купи по-
роху й землі зо святаї кра-
їни, та продавали дорого, як
оборону від чортів. Вартість
св'яченої води пішла в го-
ру. Образи й мощі вносили
у цедкви та поклонялись їм
як би поганським божкам.
Розходились поголоски, що
в певних місцях показували
ся страхи та чудеса, як за
поганських часів. Призива-
ли щасливі дупі померших
християн і вірили, що вони
ходять по св'їті або пробу-
вають коло своїх гробів. —
Множили ся церкви, вівтарі,
покаянна одежа. Покланяли
ся образам, частинам св'я-
того хреста, костюм, цвяхам
та иншим мощам, як би
справдішним поганським бо-
жищам (фетишам). Про їх
правдивість свідчила власть
церкви і їх „чудотворна"
сила. Шанували навіть лах-
мани зо св'ятих і землю з їх
могил. З Палестини принес-
ли кости св. Марка (?) св.
Якова (?) тай наших давних
великих людей. Протягом
століть опоганенє ставало
чим раз повніше. Заведено
св'ята в пам'ять копія, що
ним був пробитий бік Спа-
сителя, в пам'ять цвяхів, що
ними Спаситель був приби-
тий до хреста, в пам'ять тер-
нового вінця. Звісно, не од-
ин монастир мав сї остатні
безцінні мощі, та ніхто не
відважив ся сказати, щоб всі
они були правдиві.

Варто навести уваги епі-
скопа Ньютона (Newton) про
се опоганенє християнства.
Він каже: „чи-ж теперішнє
поклоненє св'ятим та анге-
лам не зовсім те само, що
було колись поклоненє де-
монам. Ріжне тільки імя, річ-
та саміська. Обоготворених
людей християнства поста-
влено замість обоготворених
людей поганства. Автори
сего поклонення знали добре,
що се було то само, та що
одно настало на місце друго-
го, і як поклоненє те саме,
так і обряди при обох ті са-
мі. Палене кадила або чо-
го иншого пахущого на різних
вівтарах. Одночасно кропле-
не св'яченою водою, або мі-
шаниною з води і соли, як
входить ся у публичні св'я-
тині або виходить ся з них,
засвічуване множество ламп
і воскових свічок в ясний
божий день перед вівтарами
та статуам спх богів, заві-
шуванє обідюваних жертв і
дорогих дарів на спомин так
многих чудесних вилічень
та визволень від слабостей і
небезпек, канонізація або
боготворенє умерлих вели-
ких людей, пошанованє і по-
клоненє умерлим на їх гро-
бах, у каплицях і коло скри-
ньок з їх мощами, благосло-
вене образів і поклоння пе-
ред ними, признає чудес-
ної цілющої сили ідолам,
ставленє малих молебних
столиків, вівтарів і статуї
по вулицях, дорогах і сте-
жках та на верхах гір, обно-
шенє образів і мощів серед
урочистих процесій з мно-

жеством свічок, музикою і
співом, бичованя в урочи-
сті нагоди на знак покаяння.
Множество всяких релігій-
них орденів і брацтв попів-
ських, стриженє волося на
голові попа, або так звана
тонзура, наказ безженности
та присяга на чистоту у на-
божних обох полів — усі
тай багато пнших обрядів і
церемоній то однако і по-
ганські і папські забобони.
Ті самі св'ятині, ті саміські
образи, що колись були по-
сьвячені Юпітерови (рим-
ській бог) та иньчим демонам,
тепер посьвячені Діві Марії
та иншим св'ятим. Ті самі
обряди і написи належні о-
бом, ті самі страхи і чудеса
відносять ся до спх і до тих,
одним словом, майже все по-
ганство перемінило ся і пе-
рейшло в панство, одно тай
друге оснує на тих самих
принципах, ту не лише по-
хожість але і рівність у Слу-
жбі Божій старого поганско-
го і християнського Рима.

Дальше буде.

**Початок християнства між
Славянами в IX. столітї
а тепер.**

(Дальше.)

До „слави" греко-като-
лицької уніятської церкви на-
лежать передусім гнобителі
християнської Русі, Руте-
ський і Йосафат Кунцевич,
котрих слідом має тепер іти
Василиянська братня. Оба
висше згадані розбишаки, і
вірні сини римської церкви,
жили у сїмнайцятім столі-
тї. Римська-латинська цер-
ков заіменувала Йосафата
Кунцевича св'ятим — а те-
пер „побожні" Русини гре-
ко-католики уніяти співва-
ють акафісти до духа розби-
шаки. Для означення „св'я-
тості" Йосафата Кунцевича
— нехай послужить Вп.
читачам „Союза" — доку-
мент історичний, а іменно
Касандровий поклик вчено-
го і гуманного руського ма-
ната і канцлера польського
Льва Сапіги, ще 1662 р. пи-
сав до полоцького метропо-
лита Йосафата Кунцевича:

„Ви поводите ся більше
пустим утопіями і особни-
стою ненавистю, як любовю
до ближнього, а тим часом
роздуваєте ті небезпечні іс-
кри, що всім нам грозять
всеруйнючым пожаром. Ви
пищете, що політика огля-
даєт ся на козаків, а я до-
дам ще, не тільки політика
але й правительство, бо по-
слух їх приносить державі
більше користі, як Ваша
„преславна" унія. Ви пи-
щете про наворотанє відпа-
вних від віри і так дальше.
Читайте Ви писаня про жи-
те побожних єпископів, чи-
тайте книги св. Хризосто-
ма, Ви не знайдете там ні
варіканя, ні протестів, ні
сліду процесів ні доносів, ні
переслухованя свідків, ні
жалоб перед судами в Анти-
охії або в Константинополі
задля потерпівшого гоненя,
задля позбавленя людий у-
рядових місць, або задля по-
караня св'ященників смер-
тю. А як у вас? У краєвих
судах, в магістратах, трибу-
налах, ратушах, єпископ-
ських канцеляриях, всюди
безліч жалоб і протестів. Та-
кими вчинками не тільки не
обезпечите унії, ні, Ви ро-
зіврете і остатнє пасмо люб-

ви між людьми в громаді, і
наповните сваркою і нена-
вистю всі суди і сойми.

Ви кажете, що маєте пра-
во відпавших уніятів топ-
ити, стпнати і так дальше, а
євангеліє Боже строго забо-
роняє пімсту; се і про Вас
казано. Коли Ви робите лю-
дям насилля їх совісті, коли
замикаєте церкви, щоб люде
як безвірні гинули без Слу-
жби Божої, без християн-
ських ритуалів і тайн, коли
над'уживаєте королівську ла-
ску і маніфіценцію, то ро-
бите все те не питаючи нас.
Коли-ж ходить о те, щоб
приглушити ворохобню на-
рода, що повстала в наслі-
док вашого нерозуму, то
жадайте нашої оборони! То-
му то й думає противна сто-
рона, що ми змовились з ва-
ми щоб насилувати сумліне
людий та непокоїти їх, чого
однакож ніколи не було.
Вдоволяйтесь тим, що ми
живемо в унії з вами. Дер-
жіть сї для себе, та не на-
ражайте нас на спільну нена-
висть, а себе самого на небез-
пеку і пониженє перед ці-
лим народом.

Ви радите, щоб всіх про-
гнати з краю, хто не при-
стане на унію і так дальше.
Боже борони! Наша вітчизна
нехай не зазнає такого стра-
шного беззаконя!

В нашому краю не було
ніколи такого неспокою, я-
кого наробила та преславна
унія. Ви наставляєте таких
св'ященників, що в церкві
більше руйнують як буду-
ють. Покажіть кого ви з'ед-
нали тою вашою суровос-
тю, тим замиканєм і опе-
чатуванєм церков? Ви втра-
тили і тих, що в Полоцку бу-
ли до вас прихильними. Ви
поробили з овець вовків і
спровадили небезпеку на
край, а може й погибель на
нас. Ось овочі вашої пре-
славної унії.

В наслідок всього того ве-
лить вам король в Могиліві
печати познимати і церкви
повідчиняти. А коли ви не
зробите того, то я сам велю
на розказ Його Королівської
Милости, печати познимати
і церкви повіддавати. Жи-
дам і Татарам не заборонено
у королівських землях мати
свої синагоги і мечети, а ви
замикаєте церкви християн-
ські.

Вже з усіх сторін йде чу-
тка, що правовірні піддані
задумали всяку зв'язь з на-
ми зірвати і всюди ходять
слухи, що они раднійш при-
няли-б підданство у невір-
них Турків, як терпіти таке
насилля совісті. Що до по-
ган і других ворохобників,
то може они й справді такі,
але ви самі дали причину до
тої ворохобні.

Повисший історичний до-
кумент ясно малює харак-
тер, чи безхарактерність
Йосафата Кунцевича. Він
був антихристом (противни-
ком Христовим) а не св'я-
тим. Він воював мечем і від
меча загинув, а уніятські „ко-
зацкі" сини — коли вже
св'ячують акафісти до Йоса-
фата Кунцевича — повинні
по правді співати вак:
„Радуй ся Йосафате, муче-
нику і кате."

Дальше буде.

Початок думок Сократових.

Дальше.

Сократ каже:

— А він так само скаже:
ліпше піджду, що від него
буде. Так ви ніколи не зро-
битесь другами.

— Правда твоя, Сократе
— каже хтось.

А другий каже:

— Усі ми хочемо, щоб
нам добро люди робили а са-
мі не хочемо почати.

А ще хтось каже:

— От кажемо, ще гарних
людей мало. А ми сами не
хочемо гарними бути тай
людям докоряємо, що они
не гарні.

Тоді Сократ каже:

— От бачите: сами каже-
мо, що людям ліпше жити
гуртом, ніж поодинокю. І
краще жити в згоді, як в не-
згоді. А сами добро робити
не хочемо, а хочемо, щоб
нам добро роблено. Дятого
ми не жисм в згоді та радо-
сти, а ворогуючи та горюю-
чп.

Що треба знати кожній людині?

Вертав одного разу Сок-
рат з роботи і бачить, сидить
в холодку людий багато. О-
ни кажуть йому:

— Ми вже давно тебе до-
ждаємо. Сідай та побала-
каємо.

Тільки сів Сократ, стали
ще люди підходити. Реміс-
ники кидали роботу і ішли
слухати, що Сократ казати
буде.

Почало чотирох людий
Сократа питати ся, чого ма-
ють своїх синів учити.

— Порадь — просять —
діти підросли, ми хочемо
щоб з них люди були. Ска-
жи чого їх учити?

Сократ питає ся:

— А ви чого хотіли їх у-
чити?

Один каже:

— Я хотів свого до кова-
ля віддати.

Другий каже:

А я-б хотів, щоби мій син
з каміня всячину вирабляв.
От і ти, Сократе, се робиш.

Третий каже:

— Я ціле жите на ріди
працював. Хотів-бим, що-
би і син коло мене робив.

Четвертий каже:

— А мій син до науки
прихильний, хоче на лікаря
вивчитись.

Сократ каже:

— Все то добре. Кожний
чоловік повинен працювати
на користь людям. Один
повинен робити одно, дру-
гий инше. А як будуть у
нас всі ремісла, то чи будем
мати тото все що нам тре-
ба? Ось треба кому хату
збудувати, він покличе тес-
лю; треба одєжу шити, по-
кличе кравця; чоботи шити,
покличе шевця. Ну, а як
доведе ся чоловікови жити
з сердитою жінкою, або си-
нови з скупим батьком, або
братови з сердитим братом,
або сусідови з поганим су-
сідом, то якого майстра на
пораду кликати?

Хтось каже:

— На се майстра нема.
Тут треба тільки справедли-
вої людини.

Другий каже:

— На се всі згодять ся:
теслі, шевці, ковалі, лікарі,
аби гарні люди.

Третий каже:

— Се діло кожда гарна
людина повинна знати.
(Дальше буде.)

ЖУЛЬ ВЕРН.

В округ світа в 80^{ти} днях.

(Дальше.)

XXI.

Хазяїн „Танкадери“ сильно стараєся не утратити обіцяну нагороду — двіста фунтів.

Подорож на вісімсот миль на судні о двадцять тонах поємности було особливо в такий час року не малим ризиком. Хінське море, виставлене на ділане всіх вітрів, є завжди бурливим а в часі осіннім, коли се був лише початок новембра, ще більше.

Для хазяїна „Танкадери“ було вигідвіше везти подорожних в Йокогаму для того, що він получав плату за кожний день, але при подібних умовах се було небезпечно подорож. Іхати в Шангаї в сей час було досить смілим ділом, але Іван Бунсбі вірив у свою „Танкадери“, котра як чайка гналась по фалях. І він мав право вірити в своє судно.

В сей день „Танкадери“ плила межі проливами Гонг-Конгконгского порта і у всіх случаях держалася прекрасно.

— Керманіч, мені не потрібно повторяти вам, щоби ви іхали о скільки можливо скорше? — сказав містер Фаг, коли судно вишило на отверте море.

— Спустіть ся на мене, добродію, — відповів Іван Бунсбі. — Ми підняли усі вітрила, які тільки можливо.

— Се ваше ремесло а не мое! — відповів містер Фаг — і я вам довіряю.

Філяс Фаг стояв просто, розставив ноги неначе правдивий моряк і з звичайним собі спокоем дивився на море вкрите шумовиною. Містріс Ауда сиділа близько керми і з неспокоем дивилася на океан. Зачало темніти, бо й вечер надходив. Через се велике море она відважила ся іхати на слабенькій чайці. Над її головою піднимали ся вітрила, котрі несли її в просторонь, неначе крила сполоханої птиці. Вітер піднімав судно і оно неначе летіло у водзусі.

Наступила ніч. Місяць був в першій квадрі і його бліде світло повинно було скоро зникнути за горизонтом. Зі сходу піднимались клуби хмар, котрі успіли вже закрити часть небозводу. Моряк засвітив сигнальні огні. В сих морях, де так часто спотикаєсь кораблі близько берегів, подібна осторожність була конечна. Кораблі стрічались ту досить часто, а при такій скорості, з якою гнала „Танкадери“ найменше зіткнене ся потягало-б згубні наслідки. Фікс сидів задумчиво. Він держав ся осторонь, знаючи, що Фаг не конечно тепер до бесіди. Йому і не було принятно говорити з тим чоловіком, котрого услугами покористовував ся. Він думав також про будуче. Він розумів, що Філяс Фаг ні за що не лишиться в Йокогамі і сей час сяде на пароход, що йде в Сан-Франціско, щоби дібрати ся скорше до Америки. В тій стороні, завдяки її обширности, він міг остати ия незаним і небезпеченство минуло. План Філяса Фага видавався для шпіона цілком простим.

Замість сего, щоби як звичайний плутавець, відправити ся в Сполучені Держави просто з Англії, сей Фаг поїхав кругом, щоби з меншим небезпеченством дістати ся на американську землю. Об'їхав три четверті земного обшару і збив з пантелику поліцію. Він міг тепер спокійно проживати украдений мільон. Але чи потрібно Фіксowi лишити містра Фага на території Сполучених Держав? Ні, тисячу разів ні. Він не лишиться його ні на шаг, поки не дібеть ся акту видачі. Се був його довг і він повинен його до кінця. По крайній мірі хоть одна обставина була по стороні Фікса. Бракувало Паспарту.

Се було особливо важне задля останнього переговору Фікса зі слугою містра Фага. Потрібним було, щоби слуга і хазяїн ніколи більше не зійшли ся. Філяс Фаг думав також о наглім усуненню ся свого слуги. Він розбирав се докладно і представляв собі, що Паспарту певно задля якогось непорозуміння потрапив на „Карнатик“ без них. Тоді можливим би було, що здибають ся в Йокогамі і если він дійсно поїхав на „Карнатик“ то се буде дуже легко.

Около десятої години рушив ся вітер. Може бути, що лутше-б було звернути вітрила, однак керманіч поглянув на небо і рішив оставити все так як було. „Танкадери“ поки що держалась хорошо а в разі небезпеки можна було се зробити.

О півночі Філяс Фаг і містріс Ауда ціпили в каюту. Фікс пішов туди передше і ліг на одну з лавок. Керманіч і його люди оставали на покладі цілу ніч. На другий день 8 листопада показалося, що судно зробило більше сто миль. Оно ішло зі середною скоростю вісім до десяти миль.

Вітрила на „Танкадери“ були сильно надуті. При таких умовинах она досягнула найбільшої хижости. Если би вітер не змінив ся, то можна було числити на успіх.

За сей день „Танкадери“ не відійшла далеко від берега, хотий вітер подував з відтіля. Но се не шкодило много плавбі.

Около полудня вітер трохи затиш і зачав повівати з полудневого сходу. Керманіч казав поставити гальму, но скоро треба було зняти, бо вітер сирив знова.

Містер Фаг і молода жінчина не підлягали морській хоробі і мали добрий апетит до їди. Також і Фікс був запрошений до стола і мусів згодити ся, знаючи, що для жолудка потрібний футраш, як вуголь і вода для корабля. Але се його роздразнило. Подорожувати на рахунок сего джентельмена і жити ся його припасами, се видавалось для него негарним. Він попоїв трохи, хоть що правда, стоячи коло стола, но все таки попоїв. Однак після сего він уважав за відповідне поговорити з містром Фагом, відпровадив його на бік і сказав:

— Пане!.....

Се слово пекло його губи. Однак він стримував ся, бо мав велику охоту хватити сего „пана“ за карк.

— Пане, ви очень добродійні, предложивши мені іхати на заплаченім вами судні, но хотий мої средства не позвляють мені ділати так як вам, то я все такі хочу заплатити за свою часть.

— Ми о тім не будемо говорити пане. — відповів містер Фаг.

— Але если.....

— Ні, пане — повторив Фаг рішучим тоном. — Се вчислит ся до загального розходу.

Фікс поклонив ся. Він змучив ся і протягнувшись на переді чайки, не сказав цілу днину ані слова.

Судно плило скоро. Іван Бунсбі сподівався і нераз говорив містру Фагу, що они прийдуть в час до Шангаю. Містер Фаг відповідав просто, що він на се також надіється. В прочім вся служба прихилилась до сего старання.

Обіцяна нагорода піддержувала тих молодців. Для того ні одно кресно не було слабо натягнене, кожде вітрило було старанно приладжене, а керманіч ні разу не кивнув надармо кермою. Навіть на королівській яхті не маневрували лутше моряки.

Керманіч сконстантував вечером, що човно відійшло сто двадцять миль від Гонг-Конга. Філяс Фаг міг надіятися, що він приїде в Йокогаму без спізнєння. Таким робом перша поважніша перешкода, яку йому прийшлося досвідчити в дорозі, не могла мати поважніших наслідків.

Перед досвідком „Танкадери“ увійшла в пролив Фу-Кієнг, котрий відділяв Формозу від хінського берега. Море було бурливе, бо в сім вузкім проливі стрічають ся противні струї. Човнови не щастилось. Фалі здержували його хід. На покладі не можна було встояти довше.

Рано подув вітер сильніший. На небі показались признаки бурі. Барометр всказував зміну погоди, ртуть сильно колихалась. На полудневім сході піднимались фалі, котрі вказували на халєну. Море блєстїло фосфоричним світлом.

Керманіч глядів довго на небо і бурмотав щось через зуби. Коли очунав ся, підійшов ближе до Фага і сказав:

— Чи можна о всім говорити з вами?

— Так можна — відповів Фаг.

— Буде буря.

— З півночі, чи з полудня? — запитав його містер Фаг

— З полудня, готовить ся цикльон.

— Ну, з полудня, се нічо, він тільки нам поможе.

— Если вы се так понимаете, то я немаю що казати відповів керманіч.

Іван Бунсбі не обманув ся, він заздалегідь приготував ся на бурю.

Він казав пасажерам зійти до каюты, але сидіти в такій малій кімнаті без чистого воздуха а особливо під час бурі, було цілком неприємно. Для того ні містер Фаг ні містріс Ауда, ані навіть Фікс не згодили ся іти в каюту.

Около осьмої години вітер і злива вдарили на „Танкадери“. Її вхопило як перце і понесло з страшною скоростію. Не можна собі представити, що міг зробити сей вітер.

Еслиб скорість його зрівнати з почвірною скоростію цілою силою пущеної лѳокомотиви, то і се було-б за мало.

Цілий день судно несло ся на північ, пориване величезними філями моря. На щастє оно і тут не зменшило скорість, як і самі філі. Двадцять разів ціла гора води готова була звалити ся на судно, но керманіч зручним рухом керми відвертав катастрофу. Нераз пасажерів обливало від ніг до голови бризками, що они принимали з фільзовофічною рівнодушностію. Фікс конечно дбав про себе, но неустрашима Ауда, поглядаючи на свого товариша дивувалась його холонокровностію, показала себе в повній достойностію його і не звертала уваги на колиханє моря. Що дотичить ся містра Фага, то здавалось, що і буря та входила в його програму.

До тепер „Танкадери“ мчалась на північ, но під вечер вітер скермував на північний схід, чого побоювався керманіч. „Танкадери“ стала боком д'філям. Філі ударили в бік з такою силою, що чоловік не знаючий як сильно збудований корабель, перестрашив би ся.

Буря під ніч зміцніла ся. Увидівши, що настала п'ятма а з нею і буря збільшилась, Іван Бунсбі дуже занепокоїв ся. Він подумав, чи не пора би задержати корабель і в сій цілі порадив ся свого товариша. По нараді з ним він пішов до містра Фага.

— Я думаю, ваша честь, що ми добре зробимо, если удамо ся в який небудь порт.

(Дальше буде.)

Г. САССЕНБАХ.

Свята Інквізиция.

(Дальше.)

Доживотна вязниця і бичованє.

Доживотна вязниця уживана була за ласку, понеже палєне в кождім случаю не приносило тільки клопотів і поносило менші кошта. Доживотною вязницею карали лише ті особи, котрі оказали достаточний жаль за гріхи і перший раз були оскаржені. Узвєзненя практикованє у всїлякий спосіб: у віддільній целі, в винаймленім на ту ціль приватнім домі або монастири. Кошта одержаня по носив єпископ або свьате офіціум, однак се не було зі стратою, понеже забирали цілий маєток осужденого еретика. Досить часто уживанє для увязнєних поворозів і ланцухів. Если би тепер хотіли замикаєти великих переступників до тих лѳохів як тоді еретиків, викликало би то страшне обуреєне. Натурально було далеко лїпше тим, котрі були страчені від разу, чим таким, котрих повільно мордованє.

Другою карою, на котру засуджували, було бичованє. Тує кару виконували тоже всїляко. Осуждений був бичований або на урочистім суді, або тоже гонили такого через ціле місто і без'устанно смагали його різками. Число ударів часом було таке велике, що не всі могли витримати таку кару.

Коли з часом вязниці інквізиторські не могли помістити таку масу осуждених, тоді замість вязниці, засуджуєно на галєри. В той спосіб осуждені еретики могли своєю працею зарабляєти на своє удержанє, через що ошаддили кошта свь. офіціум.

Кари грошеві і коноїската маєтку.

Кари грошеві мали тільки дуже ограниченє значєнє. На такі кари засуджуванє підозрілих, котрим не можна було нічого удовіднити з причини їх фізичнї немочи не далось тортурами видобуєти корисні зізнаня. Часами грошевою карою старанє ся знищити маєтного, впливового чоловіка. Що до засуджєних еретиків то о грошевій карі нема ані мови, понеже сейчас забирали його маєток. На се не потреба було спеціального засуду, в хвилі коли оскаржений був узнаний яко еретик, тратив він свій маєток. Свьате офіціум яко представитель матери-церкви було рівночасно поборцею і тільки часами ділило ся з доходом зі свьтською властію. Тоже з ласки киданє члєнку донощикови, а в декотрих случаях і провадячим справу судиям, щоби таким робом викликати в них більшу ревність.

Богато діставало ся до вязниць не тільки з причини ереси, але нераз і тому, що чесні отці інквізитори хотіли заволодієти їх маєтками. Пожадливість тих попів ішла еще дальше. При помочи крутарств доходили они до того, що не можливо було забезпечити перед ними жадну власність. Толкованє іменно в той спосіб: маєток того хто допускає ся ереси, пропадає з тою ххилєю, коли зачала ся ересь. Если однак і на дальше позістає в руках еретика, то він посідає його неправно, понеже в сути річи маєток той належить до церкви. Если церков не довідає ся о ереси якоїсь особи, а маєток перейде на спадкоємців, то сї не мають до того ж жадного права. Церква може тоже відобрати його часовим властитєлям навіть в тім случаю, если ересь зістала виказана довго по смерті небіщика. Так саме діяло ся з землями і нерухомим маєтком, які через продаж перейшли в другі руки.

Церква була властитєлем маєтків еретиків, а тим самим і продаж була неважна, а церков могла відобрати від нових властитєлів куплену ними власність.

Відсудженє від уряду чєсти і власти.

Хто був осуждений через свьате офіціум як еретик, тратив через се горожанське право. Карі такій підлягав не тільки він, але і його потомство. Если еретик був мушчан, позбавленє чєсти спадало на його діти і внуки; коли винувата була жєнщина, то лише на діти. Робили таку ріжницю меже еретиком вітцем а еретиком матерю для того, що треба було сотворити сильніші вязи, які притримували-б мушчину при всемогучій церкві.

Подібний спосіб судженя еретиків служив до зміцненя впливу інквізиції. Жадєн представитель свьтської власти не поважив ся виступати проти претенсий свьтото офіціум, побоюючи ся о свій уряд. Коли хто небудь осмілив ся ставити опір розказови, був уважаний за противника свьтото офіціум і тратив уряд. Если навіть становиско оскарженого було дуже знатне, мусів він підлягати розказам інквізитора без найменших застережень. Ясним є до чого то все допровадило — люд привик до безгладного послуху духовеньству, але урядники, если хотіли позістати на своїм становиску і не позбавити чєсти своїх дітей, то мусіли бути слїпо слухняним. Тим тільки даєть ся об'яснити то грєчне і ласкає прїняте, яке напотиєало інквізиторів зі сторони свьтєстей властей.

(Дальше буде.)

ВІСЬ В НЕВАРКУ.

Руско-українське вісє в Неварку, назначене на 28го лютого с. р., відбуло ся під кожним виглядом як найлучше.

Неварський комітет послав ся задалегідь о відповідну галю, уложив програму і порядок віча і бачив на се, щоби на вічу не пришло до бучі ексцесів, як се пророкували ню-йорські „патріоти.“ Можна було пізнати, що присутні гості і місцеві люди кладуть більшу вагу на се вісє, як на подібні віча в тих сторонах, що оно не єсть зібранем лише якогось товариства або кількох осіб, але що оно єсть висловом гадок і праці тої части народа, що бажає поставити перед осуд людей і сьвіта всі кривди і зневаги завдані українському народови ворогами его і освітлених і випровадити моральну і матеріальну користь для нашого народа в Америці, основану на свободнійших підставах і правдивім горожанстві сего краю.

Се не було зібране боїсів або підданих людей, що уважають на ордері „старших“ а було оно зборамі сьвідомих і свободних горожан, які розумом та серцем чують потребу взаємного політичного та релігійного порозуміння.

Порядок віча:

О 8^о год. по полудни галія була набита людьми з Неварку і дооколичних міст, в числі чотири до п'ять сот. Предсідатель комітету п. М. Барон отворив вісє коротким, сердечним словом, поясняючи ціль віча. Поставлено двох кандидатів на предсідателя, з котрих п. М. Барона вибрано великою більшістю голосів. На секретарів віча покликав предсідатель п. А. Іванишина і п. С. Сімкова.

Слово над третою точкою програми забрав п. І. Слободяник, вказуючи вже на саму еміграцію Русинів до Америки, що они приїжджають сюди поодинокі, та не маючи жадної організації ні по сім, ні по тім боці океану відразу кидають ся на сім боці туди, куди судьба може кинути кожного поодинокого чоловіка. Що до добутків Русинів в Америці, бесідник сказав, що Русини до сих пор свого буття на просьвічнім полі не здобули майже нічого, а що до матеріальних добутків, то беручи загально, они по днес в більшій часті не добули маєтків, а противно сьуть тільки нефаховими робітниками і живуть по вонючих чужих домах.

Четверту точку про політичне положенє наших переселенців обняв п. М. Мурин з Йонкерс.

Бесідник дуже гарно вивязав ся з своєї задачі, промовляючи до річи і з гумором, то доказуючи, що Русини в Америці не становлять політичної сили, а то перше длятого, що не вчать англійської мови; друге, що они тілом тут, а духом в Європі; третє, що они вийшли з під ярма, а прихилившись до нього, не думають про організацію народного та

церковного житя. Він сказав, що від коли сьвіт, реформації все були і по днес сьуть. З гумором навів, що перше ніж сьвіт сьвітом був вже була реформація в небі між ангелами, не то між людьми на землі. Добрі зібрали ся в одну групу, а злих відкинуто, котрі зібрали ся в другу групу.

Він подав огляд на все сьвітну історію реформації і навів, що ми Русини в Америці повинні застановитись над собою і завести реформацію в усіх напрямках нашого житя. Нап'янував також погляди тих мужів, які висилають свої жінки збирати перепалене вугле по сьмітисках, а за ті центи за які могли би купити опал, носять „найнти“ з сальонів до дому. Се сором, сказав він.

Над п'ятою точкою програми про руску народність і єї культуру говорив д. В. Кузів. Він коротко та вміло застановив ся над Русинами Українцями яко нацією і по історії вивів всі здібности нашого народа, його питоменну культуру і ворожі елементи які єї віками давили. Він надмінив, що Русь за князівських часів культурою своєю звертала увагу західного європейського сьвіта, та що один з князів сягав по престол Австрії, що в могутій колись Липті руска мова і культура була уважана за найлучшу з європейських культур і она стала основою могутчої днес московської держави. Росія пожививши ся соками українського народа, сама ситою стала, а Русь ослабила. Голвне відродженє нашої культури і народности почало вразно видіти ся від часів Шевченка на Україні, а в Галичині Драгоманів та його ученики розбудили Русь і викликали борбу на житє і смерть о національні права і культуру, яку провадять тепер дальше у старім краю. Бесідник звернув увагу на американську Русь і зазначив, що такі справи, як бувала конференція руских сьвідомих одиниць, яка відбула ся в січні с. р. в Нью-Йорку, не повинна виминути ся з уваги нашої суспільности в Америці.

Шесту точку про робітничє питанє Русинів в Америці обняв д. С. Сімків. Бесідник в докладній промові порівняв старокраєвого хлібороба із робітником в Америці і взагалі мотивуючи гадки тим, що хотий малий господар в Галичині біднійше жие чим американський робітник, тим все таки він є вільнішим, а через те і потягочивший для рускої нації, чим робітник звязаний працею на години в Америці. Бесідник доказав, що перелив рілничих наших сил в денне робітництво, не приносить Руси такої моральної і матеріальної користі, яку принесила би розумна господарка на землі в галицких обставинах, де борба о національні права і культуру має велику рацию. Бесідник зауважив, що денне робітництво має уємний вплив на наше народне житє, та щоби бути робітником, треба бути фаховим і віддатись

занятю з посьвяченєм, притім бути ошадним і образовувати себе взаємно, а хто став робітником з причини галицкого гнєту або нелюбости, а душою звязаний з рілничством, нехай би лучше старав ся стати рілником, і мати особисте задоволенє а при тім причинитись до національної роботи. Що кождий робітник повинен би кваліфікувати себе на члена і брати уділ в руху американських робітників, та належати до Робітничої Американської Федерації.

Сему точку про рускі організації забрав неварський парох І. Бодруг.

Бесідник, ідучи від одиниці до загалу в предметі своєї бесіди за дефініцією слова „організація“ сказав, що в найтіснішій змислі кождий чоловік становить організацію самого себе, укладає різні свої думки так, щоби він, кермуючи своєю особою після них, міг добути собі як найлучше житє. В християнській змислі організацію творять два або три люди одної гадки.

(Дальше буде.)

Хто хоче мати гарні „ДУХОВНІ ПІСНИ“ в шкряній оправі і книжочку „СЕРЦЕ ЧОЛОВІКА“ з 10 красними образками, нехай пише на адрес: Rev. J. A. Kolesnikoff, 426 King Street, E. Toronto, Ont. Canada. Ціна Пісень \$1.00, а „Серце Чоловіка“ 15 центів.

Церковні книги і пожиточні книжки для кождого:

Зборник благопотребних церковних Чинів і Служб 4.00
Требник, два діли 8.50
Требник кштеней формат 3.00
Службеник в гарній оправі 3.50
Читаня о мукх і смерті Ісуса Христа, в гарній оправі 0.35
Збірник церков. пісней з нотами 0.45
Сім слів Ісуса Христа на хресті 0.40
Акафістник, 412 сторін 0.75

Гроші треба посилати наперед. — Каталог висилає ся даром. — Адресує ся так:

Ruska Knyharnia

435 Selkirk Ave. WINNIPEG
Man. Canada.

DR. RICHTER'S PAIN-EXPELLER

Чи Ви нездібні до праці?

Спробуйте **PAIN-EXPELLER.**

Він принесе Вам скору полекпу майже зараз по першій натертю. Він подає знамениті услуги при ревматизмі, невралгії, подагрі, звиненнях, потовченнях і усіх до легкостях, котрі лічить ся сильно ділаючим лікарством.

Дістати можна у всіх аптеках по 25 і 50 центів.

F. AD. RICHTER & CO.,
215 Pearl St., New York.

Tel. 1700 Orchard.
Dr. I. C. WEINZWEIG
ДЕНТИСТА
66 Second Avenue,
Betw. 3d & 4th St., NEW YORK.
Ліченє зубів без болю після найновішої методи. **Вставленє \$3.00.**
Письменна гарантія, найлучше заобложеноє ся.
Години урядові: Від 9 рано до 8 вечером; в неділю від 9 рано до 3 по полудни.

— Читайте одну са-
мостійну часопись „Союз.“

Земля під нашу руску кольонію в Тексас.

Хтоб хотів набути тану а добру землю в рускій кольонії в Dundee, в повіті Archer за готівку або на сплату до 4 літ і довше.

Хтоб хотів по кількох літах праці на сій землі збогатитись, як другі, звольте писати по близій інформації до: **A. Wala,** — Box 163, Fort Worth, Tex.

„Союз“ самостійна народна часопись, видає інкорпорована Спілка на уділах з за-
поруюко 5.000 дол. Спілка ручить і запевняє, що часопись наша буде виходити точно кождого тиждня в четвер, буде сміло і безсторонно боронити інтереса американських Русинів, і що всякі справи, котрі входять в обєм редакції і читателів, буде залагоджувати сумлінно і точно.

Близіші ірформації інтересованим подає редакція „Союза“, під ч. 166 E. 4th Street.

Уділова Спілка „Союз“ не ограничує співробітників і кождого шпрого і охочого Русина прийме радо в свій круг. Уділи на часопись і друкарню 10 долларів. Передплатникам „Союза“ уділи в случаю потреби даємо на сплату — лише оден доллар місячно.

ПЕРША РУСКА КНИГАРНЯ В АМЕРИЦІ

Заснована в році 1904

продає всякі рускі книжки по приступній ціні, а іменно: букварі, провідники, читанки, повістки, опогідання, історії, казки, співанники, штуки театральні, календарі, переписні листки, листові папери; — приймає старі книжки до оправі і виконує всякі друкарські роботи.

Цінники на жаданє даром.

Пишіть на адресу:

RUSKA KNYHARNIA
404 Broadway
Scranton, Pa.

СІЧ ІДЕ! Народна драма в 3-ох діях. Ціна 40 сот. Висилає ся що найменше 5 прим. за 2 корони — 50 цт. М. Грабчук, Чернівці, ул. Паньська 18.

Просить ся всіх інтересуючих читателів, щоб всякі правдиві вісти в їх околицях як: про житє і рух Русинів, добру роботу і т. п. надсилали до нашої редакції, а тим самим спричиняють ся до більшого заінтересованя нашої часописи.

Редакція радо поміщує дописи, що дотичуть ся житя нашого народа, як також розвідки вольної теми, окрім дописей о особистих нападах і інтригах не угрунтованих важнішими причинами.

Календарі „ЖОВНІРА“
і други
НА РІК
1909
по 30 центів
в почтових марках.
Купуйте у:
M. J. MURIN,
326 Nepperhan Ave.
Yonkers, N. Y.

Telephone: 1686 Orchard.
Dr. Edward John Bero,
РУСКИЙ І ПОЛЬСКИЙ
ЛІКАР
Урядові години: Від 8 до 10 рано,
„ „ „ 1 „ 2 попол.
„ „ „ 6 „ 8 вечер.
В неділю отворено до 12 в полудне.
58 East 7th Street,
Betw. 1st & 2nd Ave., **NEW YORK.**

Братя Русини! Наша двадцятлітня діяльність на Американській землі, наша двадцятлітня праця між Славинами, наше двадцятлітнє існуванє, під час якого вище сто мільон долларів перейшло через наші руки, є найбільшим доводом що фірма

P. V. ROVNIANEK & CO.,
є сполягливою, сталою, чесною і довіря гідною.

ЕСЛИ посилите гроші до краю, хочете уложити гроші до банку на процент, хочете купити або вимінити заграничні гроші, если потребуєте шіфарту до краю або з краю сюди; если маєте до вирівняня стадковї справи в старім краю або тут; Зголосіть ся з повним довірем на сталу, сполягливую фірму, найстарший християнсько-славянський банковий, і нотариальний заклад в Америці.

Листи адресуйте на котру небудь з наших канцелярій:

P. V. Rovnianek & Co.,
25 Ave. A, New York, N. Y.
612—614 Grant St., PITTSBURG, PA.
305 N. Water St., CONNELLSVILLE, PA.
В Бремен маємо своїх заступців: Кареш і Стоцкий.

Илия Розенталь
Руский адвокат, 13 ПОВЕРХ
E. ROSENTHAL,
302 Broadway, New York.

УДІЛОВА ДРУКАРНЯ „СОЮЗ“
166 E. 4th Street, New York, City
приймає всякі роботи, що входять в обєм друкарської праці.
Припоручену роботу виконує ся на час і по можливо низькій ціні.
Приймає ся також замовленя з провінції.
Поручаємось

ДР. Ф. ВОЛФМАН,
220 E. 5th Street,
Недалеко 3 Евні в НЮ ЙОРКУ
Європейський інститут медичний і електричності
СПЕЦІАЛІСТ,
що має 20-літню практику і лічить всякого рода хвороти.

Коли ви чуєте ся ослаблені звичайними або хронічними заважними хворотами як: секретні, біль і катар жолудка, ревматизм, біль горла, хребта, грудей, катар носа, хворота очий, чирака, короста, боляки, рани, затруте крові, кровоток, корчі або інші хвороти, так не занедбайте себе. Всяке занедбанє хоть і найлекшої хвороти є небезпечне і з часом стає ся невилічне.

Всяке ослабленє організму, утома духова може бути тільки вилічена нашими спеціалістами.

Наша довголітня практика говорить сама за себе.

Всякі хвороти хотий найбільш тяжкі ми лічимо в недовгій часі завдяки нашій лабораторії.

Після найновішого системи устроєної електричності відділ з найновішими електричними апаратами на європейський лад всегда на услуги наших пациентів.

Час прийнятя:
В звичайні дні від 9 рано до 9 вечером
в неділі від 9 рано до 5 вечером.

Dr. F. Wolfman,
220 E. 5th Street,
NEW YORK, N. Y.